

Colecție coordonată de
MAGDALENA MĂRCULESCU

Marc Levy

Prima zi

Traducere din franceză și note de
Marie-Jeanne Vasiloiu

Editori:
SILVIU DRAGOMIR
VASILE DEM. ZAMFIRESCU

Director editorial:
MAGDALENA MĂRCULESCU

Coperta colecției:
FABER STUDIO (S. Olteanu, B. Hațeganu, D. Dumbrăvician)

Dtp:
VICTORIA GÂRLAN

Corectură:
EUGENIA ȚARĂLUNGĂ
EUGENIA URSU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LEVY, MARC

Prima zi / Marc Levy ; trad.: Marie-Jeanne Vasiliou.
- București : Editura Trei, 2009
ISBN: 978-973-707-331-0
I. Vasiliou, Marie-Jeanne (trad.)

821.133.1-31=135.1

Această carte a fost tradusă după Levy Marc,
LE PREMIER JOUR, Editura Robert Laffont, Paris, 2009

© Copyright Éditions Robert Laffont, SA, Susanna Lea Associates, Paris, 2009

© Editura Trei, 2009
pentru prezenta ediție.

C.P. 27-0490, București
Tel./Fax: +4 021 300 60 90
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-973-707-331-0

„Suntem cu toții praf de stele.“

André BRAHIC

*Lui Pauline
și
lui Louis*

Prolog

— *U*nde încep zorii?

Când mi-am luat inima în dinți și am pus această întrebare, înfruntându-mi sensibilitatea bolnăvicioasă, abia împlinisem zece ani. Profesorul de științele naturii s-a întors cu un aer abătut, a ridicat din umeri și a continuat să scrie pe tablă tema zilei, de parcă nici n-aș fi existat. Mi-am plecat fruntea asupra pupitrului, prefăcându-mă că nu bag în seamă privirile răutăcioase și batjocoritoare ale colegilor, care nu știau nici ei mai mult decât mine în această privință. Unde încep zorii? Unde se sfârșește ziua? De ce este luminată bolta cerească de milioane de stele, fără ca noi să putem vedea sau cunoaște lumile din care fac ele parte? Cum a început totul?

În copilărie, noapte de noapte, după ce adormeau părinții mei, mă sculam și mă duceam tiptil la fereastră, îmi lipeam fața de jaluzele și scrutam cerul.

Mă numesc Adrianos, dar, cu excepția celor din satul în care s-a născut mama, toți îmi spun, de multă vreme, Adrian. Sunt astrofizician, specialist în stelele din afara

sistemului solar. Am biroul la Gower Court, în incinta Universității din Londra, departamentul de Astronomie, dar nu sunt aproape niciodată acolo. Pământul este rotund, spațiul — curb, și, pentru a încerca să pătrunzi tainele Universului, trebuie să-ți placă să te deplasezi, să străbați fără încetare planeta, spre locurile cele mai pustii, în căutarea celui mai bun punct de observație, a întinericului deplin, departe de marile orașe. Îmi închipui că ceea ce mă mâna de atâția ani să renunț la viața obișnuită a majorității oamenilor, cu casă, nevastă și copii, era speranța de a găsi, într-o zi, răspunsul la întrebarea care n-a încetat niciodată să mă frământa: Unde încep zorii?

Dacă astăzi încep să scriu un jurnal, o fac cu altă speranță: aceea că, într-o zi, cineva o să găsească aceste pagini și, odată cu ele, curajul de a spune povestea lor.

Cea mai sinceră dovadă de umilință din partea unui om de știință este să accepte că nimic nu e imposibil. Astăzi, înțeleg cât de departe eram de această smerenie, în seara când am întâlnit-o pe Keira.

Ceea ce am trăit în lunile din urmă mi-a împins la infinit câmpul cunoștințelor și a răsturnat toate câte credeam că le știu despre nașterea lumii.

PRIMUL CAIET

Soarele se înălța în extremitatea estică a Africii. De acum, situl arheologic din valea Omo ar fi trebuit să fie luminat de cele dintâi licăriri portocalii ale zorilor, dar dimineața nu semăna cu nicio alta. Așezată pe un zid scund de pământ uscat, Keira își strângea în palme cana de cafea, ca să se încălzească, scrutând linia încă întunecată a orizontului. Câteva picături de ploaie ricoșară pe solul arid, ridicând ici-colo particule de praf. Un băiat tânăr veni în fugă spre ea.

— Te-ai și sculat? întrebă Keira, ciufulind părul băiețandrului.

Harry dădu din cap.

— De câte ori ți-am spus să nu mai alergi când intri în aria săpăturilor? Dacă te-ai împiedica, ai risipi câteva săptămâni de lucru. Ceea ce ai distruge ar fi de neînlocuit. Vezi aleile delimitate cu sforicele? Ei bine, imaginează-ți că ăsta e un mare magazin de porțelanuri, în aer liber. Știu eu că nu e un teren de joacă ideal pentru un băiat de vârsta ta, dar n-am ce altceva mai bun să-ți ofer.

— Nu e terenul meu de joacă, e al tău! Și, pe urmă, „magazinul“ ăsta e mai degrabă un cimitir vechi.

Harry arată cu degetul frontul de nori care înainta spre ei.

— Ce-i aia? întrebă băiatul.

— N-am mai văzut niciodată un cer ca ăsta, dar nu prevestește nimic bun.

— Ar fi strașnic să plouă!

— Vrei să spui că ar fi o catastrofă. Șterge-o și caută-l pe șeful de echipă; prefer să pun la adăpost zona cercetărilor.

Băiețandru o luă la goană, după care se opri la câțiva pași de Keira.

— De data asta ai toate motivele ca să alergi. Dă-i bătaie! ordonă ea, dând din mână.

În depărtare, cerul se întuneca tot mai mult; o pală de vânt dădu deoparte un colț de pânză care acoperea un cairn¹.

— Asta mai lipsea, mormăi Keira, dându-se jos de pe zidulețul ei.

O luă pe cărarea ce ducea în tabără și se întâlni la jumătatea drumului cu șeful de echipă, care venea spre ea.

— Dacă vine ploaia, trebuie să acoperim cât mai multe parcele cu puțință. Întăriți caroiarele², mobilizați-vă toți oamenii; la nevoie, cereți ajutor în sat.

— Nu e ploaie, răspunse cu resemnare șeful de echipă; și, pe urmă, nu putem face nimic: sătenii fug deja.

O uriașă furtună de praf, stârnită de Shamal, înainta spre ei. În vremuri normale, acest vânt puternic, care traversează deșertul Arabiei Saudite, o ia spre Golful Oman, la est, dar noi nu mai trăim în vremuri normale, așa că direcția vântului distrugător se schimbă spre

---

¹ Grămadă de pietre.

² Sistem de împărțire a terenului unde se fac săpături, pentru a situa cu precizie descoperirile.

vest. Văzând privirile îngrijorate ale Keirei, șeful de echipă își continuă explicațiile.

— Tocmai am ascultat alerta transmisă la radio; furtuna a măturat deja Eritrea, a trecut de frontieră și vine drept spre noi. Nu-i rezistă nimic. Singurul lucru pe care-l putem face e să fugim spre munți și să ne adăpostim în peșteri.

Keira protestă: nu puteau abandona, așa, situl.

— Domnișoară Keira, oasele astea, care vă sunt atât de dragi, au stat îngropate aici mii de ani. Vom săpa din nou, vă promit eu, dar, pentru asta, trebuie să fim în viață. Să nu pierdem timpul, că nu prea mai avem.

— Unde e Harry?

— N-am idee, răspunse șeful de echipă, privind în jur, nu l-am văzut în dimineața asta.

— N-a venit să vă anunțe?

— Nu. După cum v-am spus, am auzit știrea la radio, am dat ordinul de evacuare și am venit imediat după dumneavoastră.

Acum, cerul era negru. La câțiva kilometri de ei, norul de nisip înainta ca un val uriaș între cer și pământ.

Keira lăsă să-i scape din mână cana de cafea și o luă la fugă. Părăsi drumul și coborî colina, până la malul fluviului. Îi era aproape cu neputință să-și mai țină ochii deschiși. Praful ridicat de vânt îi zgâria fața și, când striga numele lui Harry, înghițea nisip. Simțea că se sufocă. Dar nu se lăsa. Prin vălul cenușiu ce devenea tot mai gros, reuși să vadă cortul unde băiatul venea s-o trezească în fiecare dimineață, pentru a descoperi împreună cu ea răsăritul soarelui, în vârful colinei.

Dădu pânza deoparte: cortul era gol. Tabăra arăta ca un oraș fantomă; nu era nici țipenie. În depărtare, încă se mai zăreau săteni care urcau coasta spre grotle

din vârful. Keira cercetă corturile învecinate, strigând întruna numele băiatului, dar nu-i răspundea decât vuietul furtunii. Șeful de echipă o apucă și o târî după el aproape cu forța. Keira se uita spre înălțimile dealurilor.

— Prea târziu! strigă el prin stofa care-i acoperea fața.

O luă pe Keira de umeri și o ghidă spre malul fluviului.

— Fugiți, fir-ar să fie! Fugiți!

— Harry!

— Și-a găsit, cu siguranță, un adăpost pe undeva, tăceți și țineți-vă bine de mine.

Un val uriaș de praf îi urmărea, câștigând tot mai mult teren. În aval, fluviul se strecura printre doi pereți înalți, de stâncă. Șeful zări o scobitură și o duse pe Keira, în graba mare, într-acolo.

— Intrați! spuse el, împingând-o spre fundul cavității.

Scăpaseră în ultima clipă. Cărând pământ, pietriș și resturi de vegetație smulsă, valul se rostogoli pe deasupra adăpostului pus de întâmplare în calea lor. Înăuntru, Keira și șeful de echipă se ghemuiseră la pământ.

Grota fu cufundată cu totul în întuneric. Vuietul furtunii era asurzitor. Pereții grotei începură să se zguduie, în timp ce ei se întrebau dacă nu cumva aveau să se prăbușească, îngropându-i acolo pentru totdeauna.

— Poate că, peste zece milioane de ani, ne vor găsi și nouă oasele; humerusul tău lângă tibia mea, claviculele tale lângă omoplații mei. Paleontologii vor decreta că am fost o pereche de agricultori sau tu un pescar care pescuia în fluviu, iar eu, soția lui, îngropați aici. De bună seamă că absența ofrandelor din mormântul nostru nu ne va asigura deloc considerația lor. Vom fi încadrați în categoria scheletelor de schmock sau, mai exact, de celebrii

necunoscuți și ne vom petrece restul eternității într-o cutie de carton de pe rafturile unui muzeu oarecare!

— Zău că nu e momentul să facem glume; nu-i deloc vesel, bombăni șeful de echipă. Și, pe urmă, ce-i un schmock?

— E un om ca noi, care muncește fără să socotească orele — ca să realizeze niște lucruri de care, până la urmă, lumii puțin îi pasă — și care își vede eforturile risipite în câteva secunde, fără să poată face ceva.

— Ei, mai bine să fii un celebru necunoscut viu, decât un celebru necunoscut mort!

— E un punct de vedere!

Vuietul dură minute nesfârșite. Din când în când, din pereți se desprindeau bucăți de pământ, dar adăpostul lor părea să reziste bine.

Lumina zilei pătrunse iar în groță; furtuna se îndepărta. Șeful de echipă se ridică și-i întinse Keirei mâna, ca s-o ajute să se scoale de jos, dar ea îl refuză.

— N-ai vrea să închizi bine ușa, după ce ieși? spuse ea. O să rămân aici; nu sunt sigură că vreau să văd ce ne așteaptă.

Șeful de echipă o privi mâhnit.

— Harry! exclamă Keira, repezindu-se afară.

Totul arăta jalnic. Arbuștii de pe marginea fluviului fuseseră decapitați; malul, de obicei ocru, căpătase culoarea brună a pământului care îl acoperise. Fluviul purta grămezi de noroi spre delta situată la câțiva kilometri de acolo. În tabără, nu mai rămăsese în picioare niciun cort. Colibele din sat nu rezistaseră nici ele în fața asaltului dat de vânt. Mutate din loc, se risipiseră pe zeci de metri, lovite de stânci și de trunchiurile copacilor. În vârful dealului, sătenii își părăseau adăposturile, pentru a vedea ce se alesese de vitele și de câmpurile lor. O femeie

din valea Omo plângea, strângându-și copiii în brațe; ceva mai departe, se adunau membrii altui trib. Nici urmă de Harry. Keira privi în jur: pe mal, zăceau trei cadavre. Îi veni greață.

— Trebuie să fie ascuns prin vreo grotă, nu fiți îngrijorată, o să-l găsim, spuse șeful de echipă, silind-o să-și întoarcă privirea.

Keira se agăță de brațul lui și urcară împreună colina. Pe platoul unde se afla terenul săpăturilor, caroiajul dispăruse cu totul, pământul era plin de resturi, furtuna distrusese totul. Keira se aplecă și luă de jos o lunetă de teren. O șterse de praf cu un gest mașinal, dar lentilele aparatului erau distruse iremediabil. Puțin mai departe, trepiedul unui teodolit zăcea răsturnat. Deodată, în mijlocul sitului devastat, apăru mutrișoara înspăimântată a tânărului Harry.

Keira alergă la el și-l luă în brațe. Țsta nu era un lucru obișnuit; chiar dacă ea știa să-și exprime prin cuvinte afecțiunea pentru cei ce știuseră s-o îmblânzească, în schimb nu lăsa să-i scape nici cel mai mic gest de tandrețe. Dar, de data asta, îl strângea pe Harry atât de tare, încât băiatul aproape că se zbătu să scape din îmbrățișarea ei.

— M-ai făcut să trag o spaimă..., spuse ea, ștergând pământul de pe fața băiatului.

— Eu te-am făcut să tragi o spaimă? După tot ce s-a întâmplat, eu sunt ăla care te-a făcut să tragi o spaimă? repetă Harry, descumpănit.

Keira nu-i răspunse. Ridică fruntea și contemplă ceea ce mai rămăsese din munca ei: nimic. Până și micul zid de pământ uscat, pe care stătuse nu mai departe decât în dimineața aceea, se prăbușise, măturat de Shamal. În câteva minute, pierduse totul.

— Auzi, magazinul tău a încasat-o al naibii de rău, spuse Harry.

— ... magazinul meu de porțelanuri, murmură Keira.

Harry își strecură palma în mâna Keirei. Se aștepta ca ea să se desprindă; avea să facă un pas înainte, ca de obicei, pretextând că văzuse ceva important, atât de important, încât trebuia să afle imediat despre ce era vorba, și apoi, mai târziu, avea să atingă părul băiatului, în chip de scuză că nu putuse să fie tandră. De data asta, mâna Keirei o reținu pe a lui Harry, oferită cu nevinovăție și i-o cuprinse cu degetele.

— S-a zis, spuse ea, aproape fără glas.

— Poți să sapi din nou, nu?

— Nu mai este posibil.

— N-ai decât să mergi mai în adâncime, protestă copilul.

— Chiar și mai în adâncime, tot degeaba. S-a ales praful.

— Atunci, ce-o să se întâmple?

Keira se așeză turcește pe pământul pustiit; Harry o imită, respectându-i tăcerea.

— Ai să mă părăsești, ai să pleci, nu-i așa?

— Nu mai am de lucru.

— Ai putea să ajuți la reconstruirea satului. Totul e dărâmat. Oamenii de aici te-au ajutat pe tine.

— Da, îmi închipui că am putea face asta câteva zile, cel mult câteva săptămâni, dar, după aia, ai dreptate, trebuie să plecăm.

— De ce? Doar ești fericită aici, nu?

— Mai fericită ca niciodată.

— Atunci, trebuie să rămâi! declară băiețandrul.

Șeful de echipă veni lângă ei. Keira se uită la Harry și-i dădu de înțeles că, acum, trebuia să-i lase singuri. Harry se îndepărtă câțiva pași.

— Nu te duce la râu! îi spuse ea băiatului.

— Ce-ți pasă, dacă tot pleci?

— Harry! îl imploră Keira.

Dar băiețandrul o luase deja la picior exact în direcția pe care ea i-o interzisese.

— Abandonați șantierul? întrebă, uimit, șeful de echipă.

— Cred că da; în curând, n-o să mai avem încotro.

— De ce să ne descurajăm? E de ajuns să ne apucăm iar de treabă. Bunăvoința nu lipsește.

— Din păcate asta nu e o problemă de voință, ci de mijloace. Aproape că nici nu mai avem bani ca să plătim oamenii. Singura mea speranță era să facem la iuțea o descoperire, ca să ni se reinnoiască creditele. De acum, tare mi-e teamă că suntem cu toții în șomaj tehnic.

— Și ăla mic? Ce aveți de gând să faceți cu el?

— Nu știu, răspunse Keira, abătută.

— De când a murit maică-sa, îi sunteți singura ființă apropiată. De ce nu-l luați cu dumneavoastră?

— Nu mi-ar da voie autoritățile. La frontieră, l-ar opri imediat și l-ar ține săptămâni în șir într-o tabără, după care l-ar trimite înapoi, aici.

— Și când te gândești că, în țara dumneavoastră, noi suntem socotiți sălbatici!

— N-ai putea să te ocupi dumneata de el?

— Și-așa, abia dacă pot asigura existența alor mei. Mă îndoiesc că nevastă-mea ar accepta încă o gură de hrănit. Și, pe urmă, Harry este un mursi, face parte din triburile de pe Omo, iar noi suntem amhara; e mult prea

greu. Keira, sunteți cea care i-a schimbat numele, cea care, în acești trei ani, l-ați învățat limba voastră. La drept vorbind, l-ați adoptat. Sunteți responsabilă pentru el. Nu poate fi abandonat de două ori, nu și-ar mai reveni nici-odată.

— Cum ai fi vrut să-i spun? Trebuia să-i dau un nume; când l-am luat, nici măcar nu vorbea!

— În loc să stăm la discuții, primul lucru pe care ar trebui să-l facem ar fi să-l căutăm. După mutra pe care o avea adineauri, când a plecat, mă îndoiesc că o să apară prea curând.

Colegii Keirei se adunaseră în jurul terenului de săpături. Atmosfera era apăsătoare. Fiecare constata întinderea distrugerilor. Toți se întoarseră spre Keira, așteptând instrucțiuni,

— Nu vă uitați așa la mine, nu sunt mama voastră! se burzului tânăra femeie.

— Ne-am pierdut toate lucrurile, protestă un membru al echipei.

— În sat au murit oameni; am văzut trei corpuri în râu, răspunse Keira. Mi se rupe-n paișpe de sacul tău de dormit.

— Trebuie să îngropăm cât mai iute cadavrele, sugeră un altul. N-avem nevoie să ne mai cadă pe cap și o epidemie de holeră, pe lângă toate celelalte probleme.

— Voluntari? întrebă, gânditoare, Keira.

Nimeni nu ridică mâna.

— Atunci, mergem toți, ordonă Keira.

— Ar fi de preferat să așteptăm până vin familiile lor să-i caute. Trebuie să respectăm tradițiile.

— Shamal a avut grijă să nu respecte nimic; să acționăm până nu se contaminează apa, insistă Keira.

Grupul se puse în mișcare.